

Bescherming van gorzen door vooroeververdedigingen in het Haringvliet

November 2007

Doorstroomopening Bommelsche gorzen

In het Haringvliet komen belangrijke en waardevolle natuurgebieden voor. Hier gedijen vele bijzondere planten en dieren. Vooral de oeversgebieden (gorzen) zijn belangrijk. Rijkswaterstaat scheidt voorwaarden om deze natuur te beschermen. Rijkswaterstaat doet dat door de aanleg en het onderhoud van vooroeververdedigingen. In maart 2008 moet het werk klaar zijn.

Oeverafslag van de gorzen

Vroeger had de zee meer invloed op het Haringvliet, er was meer getij en het water was zout tot brak. Maar sinds de bouw van de Haringvlietsluizen rond 1970 is er nog maar een klein beetje getij. Ook maakte het brakke en zoute water van de vroegere zeearm plaats voor zoet water. Dat had een grote invloed op de planten en dieren rond het Haringvliet. Zonder het getij schommelt het waterpeil veel minder. Daardoor hadden de oevers veel te lijden onder de krachtige

golven die wind en scheepvaart veroorzaken. Om de oevers tegen deze golfslag te beschermen zijn er in de jaren '90 lange stenen dammetjes aangelegd langs alle gorzen in het Haringvliet, zo ook in de Bommelsche gorzen, de Ezelgors en de Ventjager. Deze vooroeververdedigingen zijn nu toe aan een opknabbeurt. Bovendien wordt een deel van de oevers in de Ventjager nog niet beschermd door een vooroeververdediging.

Bescherming van de gorzen: opknappen en aanleggen

In de Bommelsche gorzen en de Ezelgors wordt aan de bestaande vooroeververdedigingen groot onderhoud gepleegd. In de vooroeververdedigingen zitten op enkele plaatsen openingen. Deze openingen zorgen voor verversing van het water achter de dammen. Deze openingen zullen worden verbreed en verdiept. Bovendien worden er extra openingen gemaakt voor meer uitwisseling van water. Sommige delen van de vooroevers die zijn verzakt in de loop van de jaren zullen weer op de juiste hoogte worden gebracht. Hierdoor kunnen de vooroeververdedigingen de oevers weer optimaal beschermen. De gorzen worden gebruikt door ganzen en eenden, deze houden van een open gebied. Hiervoor worden de bomen op de stenen dammen verwijderd. Een tweede voordeel is hierbij dat mogelijke schade aan de vooroeververdedigingen door het omvallen van bomen kan worden voorkomen.

In de Ventjager is een deel van de waardevolle oevers nog niet beschermd door een vooroeververdediging. De oever slaat daardoor plaatselijk nog steeds af. Daarom wordt er in de Ventjager een nieuwe vooroeververdediging aangelegd. Door ook nog eens zand achter de vooroeververdedigingen aan te brengen, zal het intergetijdengebied worden vergroot. Dit is een gebied dat soms boven en soms onder water ligt. Het zand zal vanaf de bovenkant van de vooroeververdediging worden

aangebracht en flauw aflopen naar de waterbodem. Op het intergetijdengebied dat ontstaat, de slikken, zoeken veel vogels naar voedsel.

Effecten op de natuur

- Diepere en bredere openingen in de vooroeververdedigingen laten ook bij een lage waterstand meer vers water toe. Dat levert een betere waterkwaliteit op, wat gunstig is voor dieren en planten. Zo komen vissen gemakkelijker in de kreken achter de dammen terecht. Deze ondiepe wateren achter de dammetjes bieden vissen een plek om eten te zoeken, te rusten en zich voort te planten.
- Door het aanbrengen van zand in de getijdzone achter de nieuwe vooroeververdediging in de Ventjager ontstaat er nieuw leefgebied voor bijzondere planten en vogels.

- Van oorsprong kwamen er niet veel bomen voor in het Haringvliet. Door bomen te kappen die nu op de vooroeververdediging staan, wordt het gebied weer geschikt gemaakt voor ganzen en weidevogels.

Waar en wanneer werkt Rijkswaterstaat?

Rijkswaterstaat knapt de bestaande vooroeververdedigingen op in de Bommelsche gorzen tussen Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel en in de Ezelsgors. In de Ventjager wordt een nieuwe vooroeververdediging aangelegd. De Ezelsgors en de Ventjager liggen ten oosten van de Bommelsche gorzen aan de zuidoever van het Haringvliet tussen Den Bommel en de N59. Rijkswaterstaat voert de werkzaamheden uit in overleg met Staatsbosbeheer. Het werk vindt plaats vanaf december 2007 tot en met maart 2008.

Rijkswaterstaat is de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Verkeer en Waterstaat die zorgt dat verkeer en water op de nationale netwerken kunnen stromen en die werkt aan droge voeten en voldoende en schoon water. www.rijkswaterstaat.nl

Internationale afspraken over water

Omdat water zich weinig aantrekt van landsgrenzen, zijn internationale afspraken gemaakt over de waterkwaliteit. De Europese Kaderrichtlijn Water zorgt ervoor dat de kwaliteit van het Europese oppervlakte en grondwater in 2015 op orde is. De werkzaamheden in het Haringvliet dragen bij aan de invulling van de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Kijk voor meer informatie op www.kaderrichtlijnwater.nl

Informatie: www.rijkswaterstaat.nl
Telefoon 0800-8002 (gratis)

